

Primorski list.

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

„Vse za vero, dom, cesarja!“

Primorski list

Izhaja vsak drugi teden, in sicer v četrtek, razpošilja se pa v petek potem. — Posamezne številke prodajajo se po 4 novč.

Uredništvo in upravnništvo

mu je v Trstu, Via dei Fabbri šte. 7. — Ne frankovana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Cena za oglase po pogodbi.

V boj!

Čudno se bo morda dozdevalo dragim čitateljem našega lista, ko bodo brali ta naslov v prvej številki novega leta: v boj! Kak vročekrvni človek z bujno domišljijo bi pri tej besedi že slišal, kako puške pokajo in se zemlje stresa pod gromom topov. No, tako grozno pa vendar ne bo še, dasi šteje vsa Evropa milijone oboroženih vojakov, ki so pripravljani za krvavo vojsko. — Čudno se glasi ta naslov le, če ga primerjamo z napisom zadnje številke ravnokar minolega leta, ki se je glasil „mir ljudem na zemlji!“ Ob koncu leta torej želimo trpečim zemljanom z nebeškimi pevci rajski mir, a komaj se je rodilo novo leto, zopet kličemo v boj! Kako se to vjema?

Mir in boj sta si v bližnjem sorodstvu, ter ne moreta živeti na svetu eden brez drugega po znani prislovcici: „si vis pacem, para bellum“ — ako hočeš uživati mir, pripravi se za boj. Saj je že pobožni Job spoznal to resnico, češ, da je „človekovo življenje na zemlji vedna vojska“. In tudi naš Zveličar, ki je sicer kot „Knez miru“ prišel na svet, koliko se je vendar moral bojevati z ljudmi, ki so mu nasprotovali in slednjič ga tudi umorili! On sam je rekel: „Nikar ne mislite, da sem prišel prineset mir na svet; nisem prišel prineset miru, ampak meču“. Prinesel je sicer mir ljudem dobrega sreča, vendar si morajo ta mir pridobiti s trdim bojem.

Boj nam je torej neizogibno potreben. Pa kje so sovražniki, s katerimi se nam je boriti? In kaj nam hočejo ti sovražniki uzeti, kar moramo mi braniti?

Dvojni velikanski boj se bije dandanes večinomoma po vsem širnem svetu na duševnem polju: za vero in narodnost.

Boj za vero, katero uči Kristusova, t. j. katoliška Cerkev, ni nov, ampak se je začel s Kristusom in bo trajal do konca svetá, zato ker je satan večni nasprotnik božji, in dobro se vedno bojuje proti slabemu. Temu boju izogniti se ne moremo tudi mi kot katoliški kristjani, ki imajo sveto delžnost braniti najdražji, od Kristusa jim izročeni zaklad edinó zveličavne vere. Prepričani smo namreč, da je naš zadnji namen večno življenje, ter tega namena doseči ne moremo, ako ne da tu očitno spoznavamo Kristusovo vero in po njenih rankih živimo. Kdor koli nas pa v dosegi tega namena ovira, je naš sovražnik, in proti njemu se moramo vstrajno boriti.

Vse sovražnike te vrste obsega dandanes eno ime: lažiliberalizem, ki je mogočno razpel svoje peruti po vsem svetu, vedno nasprotujoč naukom Kristusove cerkve. Verni kristjanje katoliške Cerkve se morajo torej bojevati proti temu novodobnemu sovražniku svojemu.

Da je tudi med katoliške Slovence zanesel lažiliberalizem svojo strupeno sapo, kdo more to tajiti? V najnovejšem času kažejo nam žalostni pojavi med nami sad tega liberalizma: vnemarnost ali mlačnost v verskih zadevah in žalostna posledica tega, da zapuščajo tudi Slovenci katoliško Cerkev. Ali ni torej tudi pri nas opravičen boj za to najdražjo svetinjo, za katoliško vero?

Kakšnega orožja pa se nam je posluževati, da vspešno branimo sv. vero? Gotovo ne jeklenih mečev in nabitih pušk, ker tacega orožja se sploh nikoli ni posluževala kat. Cerkev, da bi ž njim branila sv. vero; rabila pa je vedno svitlo luč, s katero je razsvitljevala tmine človeškega uma, učila je in prigovarjala, opominjala in svarila, vse v potrpežljivosti zavedajoč se besed svojega Ustanovitelja: „v svoji potrpežljivosti boste ohranili svoje duše“. Tako se hočemo bojevati tudi mi za sv. vero z „uma svitlim mečem“.

Ugovarjati bi nam utegnil kdo, češ, da vere ni treba braniti po javnih glasilih, ker so dovolj za-to liše božje. Mi pa pravimo, da kjer se po javnih glasilih vera ne spoštuje, kjer se služabniki sv. Cerkve po javnih glasilih napadajo, tam je pravično in potrebno, da se tudi vera in duhovščina po javnih glasilih zagovarja. Od druge strani pa je tudi dobro znano, da vsi kristjanje dandanes ne zahajajo v cerkev, torej tudi ne poslušajo besede božje; takim bodi vsaj v časopisu dana prilika, da berejo katero versko resnico; škodi jim to gotovo ne. Mi imamo vsaj zavest, da se trudimo za sveto stvar, ter da smo storili, kar smo mogli, in to je nam dovolj. Delali bomo vedno na to, da se med nami širi in utrdi katoliška zavest, da se širi in utrdi katoliško mišljenje in življenje; sicer pa vemo, da „ne tisti velja kaj, ki sadi in zaliva, ampak On, ki daje rast, Bog“. Torej pogumno v boj za sv. katoliško vero!

V tesni zvezi s sv. vero je pri nas boj za narodnost, t. j. za mili nam slovenski jezik. Zakaj v tesni zvezi? Zato ker naši narodni nasprotniki, ki nam hočejo s silnim naporom spodkopati narodna tla, ter nas siloma potujčiti, ti na-

sprotniki slovenske narodnosti so večinoma vrlo slabi kristjanje, so istočasno tudi silni nasprotniki svete Matere kat. Cerkve. Kako namreč bi mogli sicer tako strastno napadati, psovati in z vso silo potujčevati sosedni jim slovenski narod? Se mar tako počenjanje vjema z večnimi načeli pravice, se vjema mar z nauki kat. Cerkve, ki je vedno učila in uči, da so vsi ljudje bratje med seboj, vsi otroci enega Očeta? Kdor zatira drug narod, je krivičen, torej ni dober kristjan, ker ne pozna niti prvega načela vse pravice: vsakemu svoje!

Seveda naši narodni nasprotniki vedno trdijo, da smo mi isto tako krivični proti njim, češ, da kočemo braniti svoje pravice tam, kjer jih nimamo!? A kateri resen in trezno misleč človek bo priznal, da je taka trditev resnična? Kje in kedaj neki so Slovenci usiljevali slovenske šole drugim narodom, kakor usiljujejo ti svoje šole slovenskim otrokom? Borba za slovenske šole v Trstu in Gorici je osnovana na temelju zdravega razuma, na temelju natornega prava, in vendar se slovenskim otrokom z vso silo brani slovenska šola, odpirajo pa se jim na stežaj vrata italijanskih šol, pač ne z drugim namenom, kakor da bi kolikor mogoče večje število slovenskih otrok potujčili!

Da se pa otrok, ki se je v šoli izneveril svoji materi, oziroma jeziku, v katerem ga je učila dobra mati govoriti in moliti, polagoma izneveri tudi sv. veri, ali vsaj popolnoma ohladi za njene resnice in nauke, kdo bi mogel to tajiti? Saj je to naravna posledica, da se otrok, ki se v njemu popolnoma tujem jeziku v šoli uči krščanskega nauka, ter ga seveda ne razume, ne more ogreti za verske resnice. Kako naj tu razodeva verski poduk svoj blagi upljev

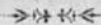
na srce otrokovo? Ni mogoče. Zato pa smelo trdimo, da otroci slovenskih starišev, ki se po šolah izneverijo svoji narodnosti in pozabijo svoj materni jezik, tudi niso verni in poslušni otroci sv. Matere kat. Cerkve. Taka šola vzame torej otroku narodni in verski čut.

Ali naj še omenimo, s kakšno ljubeznijo in spoštovanjem do poglavarja kat. Cerkve in splošno do kat. duhovščine so navdani naši narodni nasprotniki, ki bi hoteli kat. Cerkev, oziroma njeno duhovščino le podjarmiti, da bi jim kot orodje pomagala širiti in vtrjevati njihovo narodnost, če tudi na kvar in krivico drugim narodnostim, ali pa bi rajši to Cerkev in duhovščino uničili? Ako se pa ta duh sovraštva do Kristusove Cerkve zanese v šole, je mar tam še mogoča krščanska vzgoja?

Gledé na to imamo torej pravico in dolžnost, da branimo svojo narodnost, da storimo kar je mogoče, da se ohrani našej mladini narodni čut. Kajti tako vršimo istočasno i drugo dolžnost, da branimo sv. vero.

Tako sta si torej pri nas vera in narodnost v tesnej zvezi, in zato gremo radi in pogumno v boj za ti dve svetinji, vendar pa tako, da stoji v prvi vrsti vera, v drugej narodnost.

Ako pa bomo tako verni sinovi katoliške Cerkve in zvesto udani svojemu narodu, tedaj bomo gotovo tudi zvesti državljanji pod mogočnim orlom Habsburškim. Zakaj pravi katoličan ljubi svojo domovino, spoštuje od Boga mu danega vladarja; in vrli slovenski narodnjak, vsigdar zvest avstrijski državljan in steber domovine, ljubi tudi in spoštuje svojega vladarja, kojemu je od srea vdan. Zato pogumno v boj „za vero, dom, cesarja!“

Sv. Oče Leo XIII.

Katoliško časopisje.

Časopis je dandanes velesila; z njo treba računati. Kdor ima časopise v rokah, vlada svet. Ako pomislimo na površno izobraženost našega veka, ki ne zna samostojno soditi, ki se daje po vetru sukati, in ako pomislimo na željnost novih reči, ki vlada v našem času, bomo temu lahko pritrtili.

Zato je razvidno, da moramo mi katoličani na vsak način postavljati slabim časopisom nasproti dobre časopise. O tem je bil Leon XIII. prepričan že kot škof v Peružiji, kjer je na vse načine podpiral katoliške časopise.

Lahko si toraj mislimo s kakim navdušenjem in veseljem je sprejel Leon XIII. kot glavar ve-

LISTEK.

Naša pomoč v imenu Gospodovem.

„Kako je že bilo takrat, gospod župnik, ko bi bili kmalu pustili mlado svoje življenje v morskih valovih?“ vpraša postaranega duhovnika njegov mladi pomočnik v nekej vasi v Istri.

„A, ono menite o „moreni“, no, povedati Vam hočem, le poslušajte, morebiti tudi Vas kedaj doleti kaj enacega; saj duhovnik mora storiti svojo dolžnost, četudi tvega lastno življenje.“

„Morena“ je bila, ali veste kaj je to? Morje je vsled burje in nevihte tako pluskalo čez nizko bregovje, da je voda segala daleč na kopno; to se zgodi sicer-le redkokedaj in je vselej velika nadloga za prebivalce ob nizkih bregovih. Blizu obali stala je koča na pol že podrta, v njej je ležala za smrt

bolna žena. Proti večeru je bilo, ko me pride nekdo poklicat naj grem k ženi, ki gotovo ne bo več dolgo živela. „Ali — djal mi je mož — gospod, obleči in obuti se morate dobro, ker do koče sega morsko valovje, tudi bo burja čoln zanašala in huda bo, gospod.“

„Izročiva se v božjo voljo, Bog je močen ščit onim, ki v Njega zaupajo“, dem jaz, pozvonite in pripravite vse potrebno, da takoj odrineva, dal Bog, da bi prišla še o pravem času in pomogla vboji bolnici.“

„Veliki zvon je zapel, oznanujoč ljudem, da se ponese sveta Popotnica bolniku, in korakala sva z možem skozi vas tja proti morju. Dobro tri četrt ure hodiva in že sva na kraju, kjer so bili navadno travniki, sedaj pa je bila čez in čez morska voda. Nekoliko časa bredeva, ali voda postaja vedno globočja in dalje ni več mogoče.“

„Koča je bila oddaljena še kakih dve sto korakov od naji, ali do nje ni bilo mogoče.“

soljne Cerkve naslednje leto (1879.) in sicer dne 22. februarja zastopnike katoliškega časopisja celega sveta, ki so se mu prišli poklonit. Sivi starček je bil ves pomlajen.

Povedati hočemo par misli iz Njegovega nagovora.

Rimski papež smatra kot glavno nalogo katoliškega časopisja širiti in razlagati ljudstvu nanke sv. apostolske stolice zlasti nauke izražene v okrožnicah, ki so namenjene za vse katoličane. Ta je najvišja in najsvetejša naloga katoliškega časopisja. Pri tem delu pa priporoča posebno vdanost do apostolske stolice! Naj se brani resnica in pravica, kakor se hoče, naj se pobija laž, naj se poganja za prostost in čast svete Cerkve, kolikor se hoče, namena svojega časopisja nikoli doseglo ne bo, ako ni v tesni zvezi in popolnoma podrejeno cerkvenim dostojanstvenikom, katoliškim škofom, in posebno rimskemu papežu!

Rimski papež daje dva tehtna opomina katoliškim časnikarjem:

1. Naj nikakor v svojem imenu ne razsojajo velevažnih javnih preprirov, ki se tičejo apostolske stolice. In res ni katoliško, povzdigovati se s svojim razumom in s svojo razsodnostjo nad apostolsko

stolico, ter konečno razsojati stvari, o katerih še ne vemo ali so v prid ali v škodo sv. Cerkvi, ali pa razsojati drugače in v nasprotnem smislu, kakor rimski papež.

2. Naj nikoli ne gojijo nobenega mnenja, ki bi bilo škodljivo časti in prostosti sv. stolice.

H koncu povdarja rimski papež, da naj bodo ene misli in enega srca, ko gre za posvetno vladarstvo rimskega papeža in za polno prostost Njegove najvišje oblasti. Nobeno vladarstvo ni tako sveto in nedotakljivo, kakor papeževo posvetno vladarstvo, ki rabi v najsvetejše namene. Italija ne bo nikoli mirna in srečna, dokler papežu ne vrne posvetnega vladarstva.

Tako torej vidi Leon XIII. glavno nalogo katoliškega časopisja v tem, da se brani pravica in prostost rimskega papeža. Tako je tudi resnično! Kadar bo glavar sv. Cerkve popolnoma prost, dobili bodo tudi katoličani v drugih deželah željeno prostost. Delajmo po svojih močeh za prostost rimskega glavarja, delajmo za večji vpljiv Njegove besede, in zagotovljena je prostost vesoljne sv. Cerkve, zagotovljena je zlasti rešitev socialnih zmešnjav našega časa.

Cerkev in šola.

Sv. Misijon v Kobiljiglavu na Krasu.

Dolgo so se naš č. g. župnik trudili, da bi svojim vernikom dobili milost sv. misijona. Dne 11. dec. pr. l. dospeli so preč. gg. misijonarji, koje je ljudstvo z velikim veseljem vsprejelo. Začeli se so dnevi zveličanja. Sv. misijon vodili so preč. gg. lazaristi: Jašovec iz Celja, Nežman in Klančnik iz Ljubljane. — Vsak dan je bila cerkev z ljudstvom napolnjena.

Marsikdo izmed nas se je trepetaje vprašal, kaj bo z nami če nas vsemogočni Bog ne bo varoval? Pride noč in ne bo več mogoče pokore delati. Ne odrekujmo in ne ustavljajmo se modrim opominom!

Vse govore je ljudstvo kakor zamaknjeno poslušalo.

„Kaj pa sedaj počneva“, pravi mož, „naprej ni več mogoče, čolna pa ni več tu in vendar sem ga pustil tukaj, morda ga je voda mej tem vzela.“

„Ravno ko se to pogovarjava, pa zagledava da nekdo od kočje sem vesla proti nama. Z vso silo se upira v veslo, da bi čim preje prišel do naju.“

„Podvizaj se“, zakliče moj spremljevalec, „nama ni mogoče naprej.“

„Kmalu je bil veslar pri nas“. „Kako je bolnici?“ vprašam ga.

„Slabo“, odgovori prišlec, „poleg bolezni jo je prevzel še strah šumeče „morene“. V pritlični kuhinji je vse pod vodo, ona leži pa zgoraj in skoraj se maje že strop nad njo, nevarnost je velika, duhovni gospod, Bog se nas vsmili.“

„Veslajta“, pravim zdajci ko stopim v čoln, „naša pomoč v imenu Gospodovem, ničesa se ni bati onemu, ki v Boga zaupa.“

„Moža sta začela veslati, in kmalu smo bili pri koči.“

Tako veselih dni ne pomnijo ne stari ne mladi v tej občini. Pred prihodom poslancev božjih sem večkrat slišal, da trdovratnemu srcu se bo poslednjič hudo godilo, ali ni ga bilo tako trdega srca, da bi ga do solz ne bile ganile besede govornikov. — Posebno ginljivo je bilo tudi na dan sprave, ko smo pred Najsvetejšim od Gospoda odpuščanje dobili in tudi mi odpustili.

Ko je pa dne 20. dec. zvon naznanil čas ločitve, ni mogoče popisati pozdrava in solz, koje so se potočile, ko so nas božji namestniki zapuščali.

Bog blagoslovi Vaš trud! Vaši nauki naj rodijo obilen sed! Mi pa Vas iz dna srca zahvalimo za neutrudljivo delovanje, ter želimo, da bi z božjo pomočjo še med nami tako vesele dni obhajali.

Hvaležni občinarji.

„Kako pa sedaj priti do bolnice, ker spodaj je voda že visoka, zgoraj pa se do okna ne doseže s čolna“, „pravi eden izmej mož“.

„Počakajta nekoliko, dè drugi veslar, jaz se splazim na kakov način do sobe, ter vama skozi okno porinem kako desko, da oprimaje se na njo prideta do okna ter do bolnice.“

„V nekoliko trenutkih bil je zgoraj, podal skozi okno dolgo klop, v roki pa je držal vrv, kateere konec je spustil do mene, ter me potegnil do okna.“

„Hvalo Bogu, sedaj sem tu, težko a vendar srečno sem prišel.“

„Mir tej hiši in vsem, ki v njej prebivajo“, začnem moliti, ko stopim v sobo. Bolnica me je bila vsa vesela, kajti mislila je, da jej ne bo mogoče izpovedati se, ter prejeti Popotnice v večno življenje.“

„Opravil sem svoje sveto opravilo, tolažil bolnico, ali groza je bilo mene samega. Zunaj je bučalo valovje kakor bi se bile vse sile uprle, da škodujejo

Sv. Misijon v Gorici,

katerega je napovedal zadnji „Prim. List“, zvršil se je na praznik sv. Štefana prav veličastno, z blagoslovljenjem križcev, medaljic, rožnih vencev, s slovesnim govorom č. o. Doljaka, s podelenjem popolnega odpustka in z zahvalno pesmijo: „Te Deum“. Trikratne propovedi na dan bile so splošno in mnogobrojno obiskovane. Tlačena bila je Cerkev sv. Ignacija prošle božične praznike. K sklepu v torek popoldne zbralo se je v prostorni tempelj toliko vernega ljudstva, da ni zamoglo kleče prejeti popolnega odpustka. G. govornik je propovedoval tako živo, prepričevalno in presunljivo, da ga ni bilo navzočega, v kojem bi ne bile porosile solze tolažbe in dušnega veselja cvetoči ali že oveneli obraz. Sosebno ginljiv bil je misijonarjev poziv, naj vsi pričujoči na glas ponovijo krstno obljubo. Kakor iz jednega grla, privrel je iz tisočernih in tisočernih grl. tolažilno-pretresljivi: „verjemo“. Ko se je v propovedi poslavljaj č. o. misijonar, bil je vidno ginjen; ljudstvo: mladi in stari, možki in ženske ihteli so tako glasno, da je moralo pretresti ihtenje sleherno tudi uže okamenelo srce. Trikrat pričel je: z Bogom, z Bogom, na svidenje sodnji dan. Da so se odzvali verni poslušalci s srčnim: Z Bogom, kdo bi dvomil? Prizor bil je sličen prizoru, ki ga čitamo v XX. poglavju Dejanja aposteljev, ko se je sv. Pavel poslavljaj od Efežanov. Tam beremo: „Velik jok pa je vstal med vsemi... in so bili najbolj žalostni zavoljo besede, ki jo je rekel, da ne bodo njegovega obličja več videli“. Tudi verni slovenski Goričani so bitko obžalovali, da je že prenehal sv. misijon, kojemu so se komaj privadili. Ena je želja Goričanov, namreč, da bi jim Bog naklonil v kratkem podoben sv. misijon. Ena je pa tudi želja č. oo. misijonarjev, namreč, da bi bila setev božje besede oblagodarjena z obilno žetvijo spfeobrnenj in dobrih del. Da bi se vresničili obe

želji, trdno se nadejajo č. misijonarji, oče sv. misijona preč. g. župnik pri sv. Ignaciju v Gorici, pa tudi verni goriški Slovenci. Bog povrni tisočero prirediteljem sv. misijona!

Protestant o katoliški Cerkvi.

Slavni general protestant Moltke se je v nekem razgovoru o verskih zadevah izrazil o Lutru, da je v svoji reformaciji predaleč zašel. Ko pa mu je mož, s katerim se je razgovarjal, ugovarjal, češ da bi katoliški duhovniki Kristusa, ako bi prišel še enkrat na svet, križali kot krivoverca, zavrnil ga je Moltke rekoč: „Kaj pa luteranski? Ti bi ga še le prav križali, ako bi jim govoril a dobrih delih!“ V nadaljnjem razgovoru je rekel Moltke, da katoliški moramo enkrat vsi postati, ter se izrazil, da prednost katoliške Cerkve je v tem, da ima jednega vrhovnega poglavarja, ki vse odločuje in dvome zavrača; da ima katoliški duhovnik vse drugo stališče v občini, nego luteranski, ker on zahaja med ljudi ter ima odločilen upljiv. Tako je sodil protestant Moltke o katoliški Cerkvi, koje posebna prednost je njen najvišji poglavar. Kaj porečejo na to tisti Slovenci, ki iščejo sreče v razkolni cerkvi, katera pa nima enega vrhovnega poglavarja?

Prostost katoliške duhovščine na Ruskem.

Nedavno je bil na ruskem Poljskem kaznovan na 100 rubljev globe novomašnik P. Karpovski zato, ker je opravil svečano službo božjo brez vladnega dovoljenja. Zato je minister notranjih zadev mohilevskemu nadškofu poslal ukaz, da naj tako neposlušnost svoje duhovščine strogo zabrani. Čudno, da je škofija ta ukaz res objavila! Tudi drugod ne uživa kat. Cerkev posebno velike prostosti, vendar zato, da sme kdo maševati, mu ni treba vladnega dovoljenja. Žalostni časi in čudna prostost v 19. stoletju!?

Politični pregled.**Notranje dežele.**

Državni zbor je šel na počitnice; pred pa je sprejel celo vrsto postavnih načrtov, namreč izjemno stanje na Češkem, državni proračun za tri

mesece l. 1894., domobransko postavo in še nekaj drugih. — Slovenski poslanci menda niso nič kaj veseli prišli praznovat božične praznike, kar so jasno povedali z govori, iz katerih zveni skoz in

revnemu človeku. Od časa do časa plusnil je val s tako silo ob kočo da se je vsa zatresla in sem mislil, da pač ne pridem več živ od ondi. Ali roka Gospodova pripeljala me je vendar srečno zopet v varnost“.

„Z Bogom, dem bolnici, priporočiti vas hočem Vsemogočnemu in presveti Devici, naj vas varujeta; zaupajte v Boga in kličite na pomoč „morsko zvezdo“ „zdravje bolnikov“, ona vas ne bo zapustila“.

„Sedaj pa pojdimo zopet v imenu božjem“. „Z desnico primem za vrh, ovijem si jo okolu telesa, ter se polagoma zopet po klopi spustim z okna do čolna. Veslar je bil že pripravljen, odrinil je čoln in plula sva z združenimi močmi proti kraju. Kmalu sva zopet na plitvini, kjer nama obstane čolu in zopet morava bresti po razbrdanem valovji“.

„Hvalo Bogu, iz nevarnosti sva“, pravi spremljevalec, „iz srca sem vesel, da ste opravili srečno. gospod, stokrat Vam povrni Vsemogočni; sedaj pa bova kmalu na Vašem domu“.

„Nikakor“ — pravim jaz — „me sedaj ne boste spremljali do doma, pot mi je znana, najdem jo tudi v temi. Le pojdite zopet nazaj do koče in ostanite pri bolnici, pomagajte, kar je mogoče, mislim, da voda že vplahuje in da se nevarnosti ni bati. Stisnil sem še možu nekaj v roke, ter odšel počasi proti domu“.

„To je bila toraj tista „morena“ onega leta; v tistem času sem bil še mlad kakor ste zdaj Vi, gospod, in bal se nisem ničesar. Spomin na „moreno“ pa sem dobil v svojih nogah, ki so mi na starost odrekle svojo službo. Vi ste zdaj še mladi in neizkušeni, Bog zna, kaj Vas še čaka v Vašem pastirovanji; dal Bog, da bi vse srečno prestali v njegovo večno čast in izveličanje svojega bližnjega“.

„Lepo hvalo, gospod župnik“, de njegov poleg njega sedeč pomočnik:

„Naša pomoč v imenu Gospodovem, Gospod je z menoj, koga bi se bal!“

skoz nezadovoljnost s sedajnostjo in nezaupnost v prihodnost, Posl. Klun je rekel med drugim: „Vlada tako eminentne katoliške države, kot je Avstrija, bi se imela izreči, da vidi v veri, v naukih in pomočkih cerkve jedino rešitev človeštva in najvažnejši jez proti škodljivim, vse razrušujočim načelom brezverskega socijalizma, in torej v povzdigo nravnih razmer v narodu jo po svojih močeh podpirati pri izvrševanju njenega božjega poklica.... Odkar so se razglasili državni osnovni zakoni do današnjega dne, je vse mišljenje in delovanje, čutenje in prizadevanje manjših narodnostij merilo na to, da se vresniči narodna enakopravnost.... in posamične narodnosti stojé vzlic mnogoletnim bojem danes tamkaj, kjer so stale pred 25 leti, morda še na slabšem.... Žal, da vlada v svoji izjavi popolnoma molči o tej stvari.... umljivo je, da ne moremo imeti nobenega prevelikega zaupanja, ko vladna izjava niti z besedico ne omenja te za naš narod vitalne zadeve... Mi ne zahtevamo nobenih prednosti, temveč le pravico, ki nam gre po božjih in človeških postavah...“ Ferjančič pa je rekel: „Že sama sestava nove vlade nam ne more vzbujati nobenega zaupanja... Če se pomisli, da v vladni koaliciji razven Poljakov noben slovanski narod ni zastopan, pač varamo same sebe, če govorimo o koaliciji. Program nove vlade nas more še manj nagibati, da bi jo podpirali. Zahteva namreč, naj mirujejo vsa politična vprašanja, dokler se ne reši volilna reforma. Torej verska šola in narodno vprašanje, ki se tiče nas, naj se ne omenjata! Moremo li mi Slovenci dovoliti, da bi ta vprašanja mirovala bodi si tudi le za malo časa? Nikakor in nikdar“. V dokaz temu opisuje boj za narodno šolo posebno v Trstu in v Gorici. Ta dva govora pač kažeta, da bo pod novo vlado za nas Slovence neprijazno vreme. Nemci pa znajo, da so zdaj povsena na konju, radujejo se po časopisih, Plenerju častitajo in častne darove donajajo. — Časopisi javljajo, da vlada poslanski zbornici predloži volilno presosno že v prihodnjem zasedanju. — Deželni zbori so imeli že svoje prve seje, pri katerih so se vršili navadni formalni pozdravi in razdelile predloge deželnih odborov. — V Moravskem zboru je poslanec Tuček predložil postavni načrt, s katerim se določuje, da smejo otroci stopiti samo v tisto ljudsko šolo, katere učnega jezika so popolnoma zmožni (Take postave bi se hotelo tudi za Primorje in posebno Trst z okolico).

Štajersko. Po nemških mestih in trgih pri raznih zborovanjih poveljujejo Schönerer-ja, ki je dosti žalostna prikazen za avstrijsko domoljubje. Menda nekaterim ni dosti, da je nemštvo prišlo do vladnega krmila, radi bi, naj procvete nemški irredentizem.

Kranjsko. Tudi kranjska peščica Nemcev povzdiguje glavo, ker čuti zaslombo od zgoraj. V Ljubljani imajo nov nemški list. Upravno sodišče je ustreglo pritožbi mestne občine ljubljanske, kateri je ministerstvo branilo napraviti slovenske ulične napise.

Koroško. Mestni zastop, ki je popolnoma v rokah nemških liberalcev, spremeni svoja pravila tako, da mu ne bo treba sprejemati slovenskih dopisov.

Na Češkem imajo žalostne božične praznike, ker nimajo mira v domači hiši. Dne 23. dec. zaklali so Vekoslava Mrvo, ravno ko je kitil božično drevesce. V Pragi je blizo 80 ljudi na tožnji klopi,

ker so bili udje „Omladine“, skrivnega društva, ki mladino zapeljuje v veleizdajstvo. Tudi umorjeni Mrva je bil v tem društvu, in je poslanec Herold v državni zbornici trdil o njem, da jn „izzivalec in denuncijant in stoji v policijski službi“. Uradna „Prager Zeitung“ dokazuje, da so izpovedbe morilcev izpričale, da je to krvavo dejanje v zvezi s sistematično zlorabo govornice in pisane besede s strani mlajšega političnega pokolenja. Ta umor je nemškoliberalnim listom dal najlepšo priliko za zabavljanje proti Čehom. Vodja mladočehov, Gregr je v državnem zboru govoril v protiaavstrijskem duhu, in s tem višje kroge le potrdil v krivem sumničenju nemško liberalnih listov, češ, da so Slovani nasprotni Avstriji in je zato potrebno podpirati nemštvo, ki ohranja državo. Tske se ukrepljuje nemštvo, a slovanska koalicija se obtežuje. Nekateri češki velikaši tudi svojega protiverskega duha ne morejo skrivati. Pri slovesni službi božji po prisegi županovi se po stari navadi po obhajilu daje poljubljat sv. Križ. Poddijakon je ponudil Križ tudi podžupanu Podlipnemu, ki pa je z roko dal znamenje, da ne poljubi Križa. Poddijakon misleč, da je podžupan to storil v raztresenosti, mu je še enkrat ponudil, ali zopet mu je odmignil z roko. Kako je pač mogoča s takimi koalicija Slovencev, katerim: „Vse za vero, dom, cesarja“ ni samo besedno geslo, ampak pravilo ravnanja v privatnem in javnem življenju?

Ogersko. Nevarnost, da Ogerska dobi civilni zakon, je pač velika, ker bode tudi opozicija v tej stvari podpirala vlado. Dne 16. januarja bode velik ogerski katoliški shod, ako ga vlada ne prepove, kar bi se lahko zgodilo. Katoliški škofje so izdali skupni pastirski list, v katerem govoré o veliki nevarnosti, ki s civilnim zakonom žuga ne samo katoliški cerkvi, ampak sploh vsej državi. Pač res!

Hrvatski sabor je razpravljajal predloge gledé porabe preostalih svot krajiških zaklad in je ban rekel, da bo skrbel, naj se večji del teh svot (20 milijonov) upotrebi za humanitarne in znanstvene zavode na Hrvatskem.

Vnanje države.

Laško. V soboto pred Božičem so sprejeli sv. Oče papež kardinale rimske cerkve, in imeli jako lep govor o miru, kakor ga želi in pospešuje sv. Cerkev. Kakor se vidi so za svoja leta še precej trdni. — Crispi je dobil ministre po svoji glavi. No, borb bo imel dosti, ker gre na italijanskem vse navskriž. Poslanec Colaiani je dal na svitlo knjigo o bankah in o zboru, v kateri s številkami dokazuje, kako so vlade zlorabliale banke za svoje namene, mnogi so bogateli na škodo ljudstva. Vedno so klicali: Domovina! Zjedinjena Italija! Roma intangibile! In zaslepljeno ljudstvo je ž njimi vpilo. Zdaj se pa strezuje in pada v nasprotni ekstrem. V Siciliji se v raznih občinah javlja upor, v Kalabriji tudi. Lombros, profesor in prijatelj socijalistov je, govoreč o sedanjih laških razmerah, rekel: „Danes vladajo v Italiji le malopridneži, goljufi in nevedneži. Jedina klerikalna stranka je sestavljena iz poštenih mož, ki so prosti vsakega sumničenja“. Pomemben izrek!

Francosko. Bomba, vržena v državno zbornico, je nekako zdramila republikance. Z veliko večino sklenila je zbornica zakon, ki omejuje svobodo ščuvanju. Bo li ta zakon zadosten za javni

mir in občno varnost? Da ne bo, misleči francozi sami priznavajo. Baudry d'Asson rekel je v zbornici: „Zdaj bo to, kar je bilo na vrhu, šlo v globine in začelo tam širiti gnjilobo. Ako hočete trdne spremembe v čutju in nakanah, nosite križ v šolo, vero dajte ljudstvu!“ Liberalci so se mu smejali in mu dejali: „klerikalec, nazadnjak!“

Grško. Finančni polom je neizogiben, ker mala Grška ne more zmagovati obresti od dolgov, ki znašajo okoli 900.000 milijonov frankov.

Srbsko. Govori se z veliko gotovostjo, da Srbija napové bankerot, pri katerem bo največ prizadeta avstrijska „Länderbank“.

Dopisi in razne novice iz slovenskih in drugih krajev.

Iz Trsta. Mestni svet tržaški je imel sejo 20. pr. m., v kateri je župan dal prečitati vladino naredbo, po kateri je občini tržaški dovoljena doklada na pivo. Svetovalec Dolenc je priporočal zgradenje ceste iz Barkovelj na Kontovel; župan je obljubil, da se bo oziral na to priporoko. — Sledi razprava o predlogu mestne delegacije o preskrbi bivših mestnih dacarjev, ki se je končala še le v seji dne 28. pr. m. in je obveljal z majhno premembo predlog delegacije. — Dolenc zahteva naj se v proračunu stavi strošek za tri svetilnice na stari Openski cesti. V isti seji se je o načrtih za Rossetijev spominek prebrala sodba izvoljenih veščakov, ki prvo in drugo darilo prisoujuje dvema umetnikoma iz Rima, tretje pa nekemu umetniku iz Firence, ki pa tudi priznajo, da nobeden teh načrtov ni izvedljiv!

Iz Cerkljanskega. Starešinstvo v Cerknem je sklenilo v seji 20. pr. m. prepovedati koledovanje, t. j. beračenje z godbo v predpustu. Koledniki in gospodarji, ki jih sprejmejo, ter jim gredo na roko, bodo kaznovani z globo 2–5 gld. Ko se je ta modri sklep razglasil, izrazili so vsi pošteni gospodarji svojo zadovoljnost. Če je prepovedano beračenje po tujih občinah, ter celo res potrebne reveže priganjajo, zakaj bi imeli tuji godci, ki niso nikakor potrebni na ta nedostojni način prosjačiti? Ker so nekteri gospodarji tako nespametni, da si štejejo v čast, če jih koledniki obišejejo in njih radodarnost razglašajo, so ti nebodijihtréba zelo brezozirni, ter zahtevajo, da se jim postreže z najboljšim.

Potreben je ta sklep posebno za prihodnji predpust. Letos je žganja obilno, koledniki bi le dajali ugodno priložnost, da se ta strup tudi obilno razpeča in tako pospešuje pijančevanje. Ta sklep se res marsikomu ne bo z del napreden, češ, stare narodne navade je treba ohraniti; da, če so lepe in hvalevredne, pohujšljive razvade pa naj se iztrebijo; taka škodljiva razvada je koledovanje, ker pleše se cele noči, ne samo enkrat v eni vasi, ampak tolikokrat, kolikor je nespametnih gospodarjev, ki jim dajo prostora. Gospodar, ki med letom tarnja čez reve in težave, dá takim nevretnim beračem $\frac{1}{2}$ tudi 1 mernik ajde. Vesel, pa pošten mož je rekel: „Ciganov in kolednikov ne maramo, beračem pa radi damo“.

Iz Tolmina. Pravila tolm. posojilnice so potrjena. Načelstvo je naročilo potrebnih knjig. Začasno bode poslovala posojilnica v občinski pisarnici. Načelstvo je določilo uradna dneva, ponedeljek in četrtek. Kakor hitro pridejo knjige, določil se bo dan začetka.

Lepo je, da vsaj tu vlada sloga, drugod je vže tako ni.

Na znanje! Denašnja številko smo poslali vsem starim naročnikom, izuzemši one, ki so nam javili, da ga več ne prejmejo. Nekaterim smo jo

poslali samo na ogled, nadejaje se, da jo dobrohotno sprejmejo. Kdor se ne misli naročiti, naj blagovoli takoj vrniti že prvo številko, sicer bi ga vpisali med naročnike. Želimo sicer, da bi nam kmalu doposlali celo- ali polletno naročnino, vendar pri manj premožnih radi počakamo. Ako želi kdo dobivati list brezplačno, naj se oglasi uredništvu po listnici. Kdor ne dobi lista pravočasno, naj pošlje reklamacijo, ki je poštnine prosta. — Posamezne številke „Prim. lista“ se prodajajo po 4 novč. v Trstu v tabakarni **via Caserma št. 3, nasproti glavne pošte in na trgu sv. Lucije, poleg cerkve sv. Antona star.** — Priporočujoč se sl. očinstvu in posebno č. duhovščini v blagohotno podporo,

Uredništvo in upravnišvo.

Božičnica. Dne 20. pr. dec. se je vršila v Mallyjevi dvorani vesela božičnica, kojoj je priredilo vodstvo tržaške ženske podružnice za otroke, ki obiskujejo slov. šolo pri sv. Jakobu in tamošnji otroški vrtec. Bilo je zbranega obilo občinstva, zlasti slov. starišev, pa tudi drugih. Duhovnih gospodov je bilo s predsednikom vred navzočih sedem. V pozdravnem govoru je povdarjal g. učitelj Kamušcič posebno potrebo narodne zavesti, kojoj je treba buditi že v otroški starosti. Potem se je vršila veselica po vsporedu. Deklamacije, petje in igra vse je pričalo, da so otroci izurjeni. Govorili so tako naravno, jasno, brez strahu, kakor da so že odraščeni. Posebno zanimivo in ginljivo pa je bilo milo petje, ki se je tako jasno razlegalo po dvorani iz teh čistih grl nedolžne mladine; vsa hvala gre za tak uspeh g. učitelju Pretnarju. Nek navzoč g. šolski nadzornik se je jako pohvalno izrazil na tem krasnem petju. Veselica se je završila s zahvalnim govorom, koje je dobro govoril nek učencec, in s cesarsko pesmijo, kojoj so gostje stoječ poslušali. Po dovršeni igri pa so se razdelili med zadovoljne otroke darovi v obleki in obuvalu, koji so se nakupili za nabrane milodare.

Ta „Božičnica“ nam priča, da slovenska mladina v Trstu, dasi polagoma, vendar napreduje in to največ po trudu in zaslugi slayne družbe sv. Cirila in Metoda, ki je ustanovila slov. šolo in otroški vrtec. **Le vrlo naprej!** Ta naša mladina, v versko-narodnem duhu vzgojena, se bo gotovo hvaležno skazala za toliko požrtvovalnost slov. mladimoljubov.

Zato pa porabimo to priliko, da zopet trkamo na požrtvovalna srca rodoljubov slovenskih, da vsak po svojih močeh prinese dar na žrtvenik, da se naša mladina ohrani zvesta katoliški veri in narodnosti slovenski. Kolikor strastnejši so navali tujecev proti nam, toliko bolj napnimo tudi mi svoje

moči, da rešimo, kar se rešiti dá. Zato, Slovenci, ki ste zvesti katoličani in vrli rodoljubi, prinesite radi darilce za družbo sv. Cirila in Metoda, ki vam brani vaše otroke, da se ne odtujijo veri in narodu! Uredništvo „Prim. Lista“ bo rado sprejemalo denarne zneske za družbo, naj si bodo tudi majhni; saj vam je znan pregovor: „Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača.“

Tržaške novosti. — Kdo naj katoličanom pové, kedaj je za nje postni dan? Tržaski „il Piccolo“. Vsaj tako moramo misliti, ako je res, kar ta list sam poroča, da so prišli namreč radi božične vilje pr. dec. neki tržaški kristjanje vprašati pri uredništvu tega židovskega lista, da li se ima držati post v nedeljo ali v saboto pred Božičem. In čujte! slavno uredništvo je pogodilo pravo, reklo je, da v saboto. Čudno! Pa še čudnejši so kristjanje, ki iščejo v takih zadevah sveta pri židovih ter s tem kažejo, da ne zahajajo v kat. cerkve, kjer se vsako nedeljo iz lece oznanijo posti med tednom. — Z novim letom se je vpeljal v cerkvah sv. Antona nov. in starega krščanski nauk popoludne tudi v italijanskem jeziku in sicer po dovršenem prvem sv. Blagoslovu. To je sicer pravično, radovedni smo pa, da li bodo nekateri goreči katoličanje (?) italijanske narodnosti s tem zadovoljni. Nam se vse zdi, da njihov zadnji namen je popolnoma zatreti slovenščino v vseh tržaških cerkvah; vsaj „Piccolo“ je te dni že raznesel vest, da se v omenjenih cerkvah ne bo več pridigalo in pelo v slovenskem jeziku; na njegovo žalost pa moramo povedati, da ta vest ni resnična, ker slovenske pridige in petje ostanejo kakor do sedaj. — Že v zadnji št. pr. I. smo omenili, da je zatrobil „Il Mattino“ v svet debelo laž, kakoršno je mogoče skovati le v uredništvu listov à la „Mattino“, da namerava namreč naš premil. g. škof vpeljati v stolni cerkvi sv. Justa tri sv. maše v glagolitič. Sedaj pa je raznesel ta resinoljubni list in za njim seveda mnogi drugi v Avstriji in Italiji novico, da se vpelje po Isterskih cerkvah slovanska liturgija. Čudni ti kristjanje, ki ne vedò, da katoliški škof nima pravice samoblastno t. j. brez dovoljenja apostolskega sedeža vpeljati v cerkev take novotarije. Da se po nekaterih isterskih cerkvah deloma opravlja sv. maša o slovensih praznikih v staroslovenskem jeziku, je znano, to so starodavne predprave teh cerkva potrjene od apost. sedeža; a da bi se nameravalo tudi po drugih cerkvah ta obred še le sedaj vpeljati, je gola izmišljotina in tendenciozna laž. Te vrste listi bi namreč radi našega premil. skofa in slovansko duhovščino razupili kot panslaviste, rusofile, ki bi hoteli celò (čujte!) katoličane tržaške škofije speljati v razkolno rusko cerkev! Sedeva bi bili po tem takim tudi Avstriji najnevarniši sovražniki. Ali ni to najskrajnejša zlobnost in perfidnost? — Božičnica podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti se usled nenadne boleznitamošnje vrtnarice ni mogla izvršiti popolnoma po programu, vendar je mnogobrojno občinstvo bilo jako zadovoljno z vspehom, ki je pričal, da ti otroci vrlo dobro napredujejo. — Vreme za božične praznike je bilo kaj krasno, a zadnje dni star. leta se je oglasila mrzla burja ter provzročila dovolj občutljiv mraz, ki še traja. — Srečo zakonskega življenja je občutila žena nekega R. Steinboch, ki se je ž njo sprl, da je zapustila z otroci vred skupno stanovanje; ko pa se vrne mož pijan domov, zažge posteljo, kar je provzročilo gost dim, v katerem

bi se bil mož zadušil, da ga niso ljudje pravočasno oteli smrti. Ta nesreča je pa pomagala, da sta se zakonska zopet sprijaznila. — Samoumori in zločini Obesil se je vojak-mornar K. Rangher v nekem hlevu na Škorklji. Zastrupila se je šivilja M. Tamburlini menda iz nesrečne ljubezni-kali? — Neka M. Kobal se je hotela vtopiti, pa so jo izlekli še živo iz morja. — Nek E. Panfili je tudi skočil v morje, potem pa klical ljudi na pomoč, ker mu je bila voda premrzla. Nek A. Babič je v jezi s kulcem sunil 13. letn. dečka v oko, da mu je steklo.

Vabilo k rednemu občnemu zboru „Hranilnice in posojilnice v Cerknem, reg. zadruga z neomejeno zavezo“, koji bode v nedeljo, dne 21. prosenca t. l. ob 3. uri popoldan v prostorih g. Petra Jurman-a. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika; 2. Letno poročilo blagajnika; 3. Poročilo računskih pregledovalcev; 4. Razdelitev čistega dobička; 5. Razni nasveti. — K obilnej vdeležbi vljudno vabi ODBOR.

Smrt med goriškimi mašniki. Od 19. oktobra 1892. do 30. decembra 1893. umrlo je v goriški nadškofiji 22 mašnikov, med njimi jeden kapucin. Nemila smrtna kosa je mahala brezobzirno po mladih in starih, ter zdatno zmanjšala že tako pičlo število namestnikov božjih. In naraščaja zadostnega ni.... Od kod to? Šola, šola.... o ti brezverska šola!...

Novice iz Goriškega: Č. g. Alojzij Tomsig, veroučitelj na goriških ženskih mestnih šolah je imenovan členom mestnega šolskega sveta na mesto odstopivšega č. g. Sessicha, vpokojenega veroučitelja na c. kr. realki v Gorici. — Dr. Gregorčič, državni in deželni poslanec goriški, prisiljen je vsled boleznit zopet čuvati posteljo. Žalostno. Da bi že kmalu okreval! — Vreme se spreminja, da je kar čudno. Pred božičem vroče, sedaj klepečemo z zobmi. Je že tako na svetu! Po solneč dež lije; po prijetnih dneh, burja brije. Pa saj je zima. Kdo bi se vendar čudil mrazu? — Sv. Večer bil je letos nenavadno krasen, ker dosti mil in jasen, živa podoba najnižnjega praznika Gospodovega. Da je bil posebno otrokom večer veselja, je pač dovolj znano. — Goriški deželni zbor se je otvoril 19. dec. pr. I. s slovesno službo božjo. V pozdravnem nagovoru je povdarjal glavar Coronini, da nastop nove vlade ne bo imel za Goriško nobene posledice. Zastopnik vlade je obljubil zboru vladino podporo. Glavar se je spominjal umrlega poslanca Ivančiča. Takoj za prvo sejo se je vršila druga, v kateri se je pretresovalo poročilo o pobiranju deželnih doklad za leto 1894. in poročilo o proračunu za leto 1894. Dokler ne bodo potrjeni sklepi o pobiranju davkov za deželni in zemljišno-odvezni zalog, se bodo pobirale naklade za odvezni zalog po 9% na skupno svoto vseh državnih izravnih davkov, za deželni zalog pa: a) po 8% na skupno svoto vseh državnih zemljišnih davkov, b) po 12% na skupno svoto državne najemnine, obrtnine, dohodnine, c) po 20% na užitnino mesa, vina in mošta, d) po 50 novč. od hektolitra na drobno iztočenega piva, e) po 18 novč. od litra na drobno iztočenih žganjin, navedenih v I. členu, B. II, 1. točka postavbe 18. maja 1875. in po 10 novč. od litra na drobno iztočenih žganjin navedenih v 2. točki istega člena. Slednjič so se vršile volitve v razne odseke. — Influencija se širi skoraj povsod, pri nekaterih lahka, pri drugih, zlasti starejših in bolehnih tudi nevarna. Na Vipavskem, tako poroča „Slovenec“, se je nek mož odločil braniti, a nazadnje je moral v posteljo, dal ... položiti

glavo s svežo (frišno) repo, drugod s zrezanim krompirjem, na podplate pa privezati hrena, použil je malo medú, potem se spotil, zaspal in kmalu ni imel več sitne influencije! Mogoče, da to tudi komu drugemu pomaga. —

„100.000 mark preštempljanih“ na ponudbo! Vse so lepo očiščene; pripadajo različnim krajem svetá: avstrijske, nemške, italijanske, francoske, ruske, romunske, turške, srbske, angleške in ameriške. Znesek je namenjen za dobre namene: misijone, uboge šolarje itd.

Že nekaj let sém je z markami cela kupčija; po mestih dobé se polne tovarne mark. Na mizah gospode najdeš celo albume z markami. Po Egiptu, v Carigradu in semtertje po Italiji in Nemčiji se z markami tudi dvorane tapecirajo,

V mestu Radkersburg na Nemškem imel je nek grajščak posebno lepo in veliko zbirko mark, s katerimi je tapeciral svojo 46 □ m. prostorno dvorano. Vporabil je 90.000 mark; delal pa čez tri leta.

Gor omenjena zbirka dobi se pri č. g. Karolu Čigon, vikarju v Temnici, P. Kostanjevica na Krasu. Kdor več dá, ta jih dobí. Na Dunaji se kupujejo po 25—50 nvč. na tisoč. — Namen je blag, vzvišen! Priporoča se toraj blagosrčnosti kristjanski! Omenjeni gospod ima tudi še 9.300 starih in novejših kolekov na razpolago.

Na Slapu pri Vipavi nameravajo osnovati bralno društvo. Ta občina ima že svojo posojilnico, sadjarsko zadrugo in dobro izvežbani pevski zbor.

Židovska odločnost. V Galiciji je kupil nedavno žid Čiževič grajščino, iz katere je takoj odslovil vse katoliške služabnike, ter nastavil samo žide. Da bi pa tem bolj utrdil židovsko posest, je prodal dva dela svoje graščine židoma Saфу in Horovicu za 580.000 gld. Da bi kristjanje povsod tako delali s židovi, to bi bil vik in krik v Izraelu, in vendar ne bi nič hujšega storili, kakor delajo oni kristjani!

Slovstvo.

Katere liste naročimo l. 1894. — Častitim prijateljem živo priporočamo naj naročajo in naj podpirajo z denarjem in peresom posebno tri liste slovenske:

1. „Slovenec“, ki je političen dnevnik. Ako ni list vsem všeč, naj ga radi tega ne obsojajo. In dubiis libertas. Tudi smo sami krivi, ako ni list vedno izvrstno vreden. Brez naročnikov in brez dopisov ni dobrega lista. Grdo obrekovanje pa je, ako se „Slovencu“ podtika, da je podkupljen od vlade. Mi poznamo gg. urednike in radi smo poroki za njih neodvisnost in za njih slovansko zavest. Gg. dopisniki le naj sami poskusijo, ako nam ne verujejo, samo dostojno naj pišejo. Cena za celo leto 15 gld. (Katoliška Tiskarna).

2. „Dom in Svet“, največi leposlovni list s podobami. Slovenci smo lahko ponosni na tak list. Kdo bi bil mislil pred 10 leti, da bode pri nas katoliška zavest imela take vspehe! Bog živi č. g. dr. Fr. Lampeta, urednika in lastnika! List bode izhajal od 1. januarja po dvakrat na mesec in stane za celo leto 4 gld. 20 nvč. (Naročnina se pošilja v Ljubljano, Ljubljana).

Ogovor. k in izdajatelj J. Slavec.

3. Znanstveni list „Rimski Katolik“, kateri izdaje v Gorici monsignor dr. A. Mahnič. Pri listu bodo sodelovali ko do zdaj msgr. dr. Fr. Sedej na Dunaju, J. Kokošar, župnik, dr. J. Pavlica, V. Kralj, K-č. J. Grilanc in dr. Naročnino (2 gld.) se pošilja v „Hilarijansko Tiskarno“ v Gorici (Živel slovenski napredek, živila katoliška zavest! —

KOLENDAR.

6. jan. sv. 3 kralji ali razglašenje Gospodovo. Kakor ti modrijani, iskati moramo tudi mi J. Kr. v zasebnem in javnem življenju, ker On je luč svetá za vse ljudi, stanove, kraje in čase.

7. jan. 1. ned. po razgl. G. Dvanajstletni Jezus gre tri dni daleč v Jeruzalem. Lep izgled mlačnim kristjanom pri obiskovanju službe božje.

8. jan. sv. Severin op.

9. jan. Ss. Julijan in Basilisa mm.

10. jan. sv. Pavel pušč.

11. jan. sv. Pavlin šk.

12. jan. sv. Ernest spozn.

13. jan. sv. Veronika dev.

14. jan. 2. ned. po razgl. G. Praznik presv. imena Jezus. To ime bodi vsakemu kristjanu sveto in v pomoč v dušnih in telesnih potrebah. Kdor pa se tega imena sramuje, ni vreden, da se imenuje kristjan. Ned. evang. govori o ženitnini v Kani gal. Pač bi bilo potrebno da bi se pri navadnih plesih več oziralo na nauke sv. vere!

15. jan. sv. Izidor duh.

16. jan. sv. Honorat šk.

17. jan. sv. Anton pušč.

18. jan. sv. Petra stol.

Urnik službe božje.

I. Cerkveni govori v slovenskem jeziku v Trstu.

1. Pri sv. Antonu nov. vsako nedeljo in praznik ob 6¹/₂ zjutraj in ob 3 popoldne.

2. Pri sv. Antonu star. vsako nedeljo in praznik ob 6¹/₂ zjutraj in ob 3¹/₄ popoldne.

3. Pri sv. Jakobu vsako nedeljo in praznik ob 9. zjutraj in ob 3. popoldne.

II. Cerkveni govori v slovenskem jeziku v Gorici.

1. V stolni cerkvi vsako nedeljo in praznik ob 6. zjutraj.

2. Pri sv. Ignaciju na Travniku in pri sv. Vidu na Placuti vsako nedeljo ob 6. zjutraj.

3. Pod. Turnom vsako drugo nedeljo ob 6. zjutraj.

4. V semeniški kapeli vsako nedeljo ob 3. popoldne.

5. Na Kostanjevici vsako tretjo nedeljo v meseci ob 2¹/₄ popoldne za 3. reda sv. Frančiška.

J. Kopač Solkanska cesta št. 9 v Gorici. — Sveče iz pravega čebelnega voska izdelujem in prodajam po 2 gld. 45 nvč. kilo — Za pristnost sveč pod mojo postavno protokolovano znamko, zagotavljam popolno jamstvo. Kdor drugače dokaže, dobi vsako odvzeto naročilo brezplačno in po vrhu še 100 gld. nagrade. — Priporoča se čč. duhovščini in č. cerkv. oskrbništvom!